

Na itukutuku taumada

Social Cohesion Guide

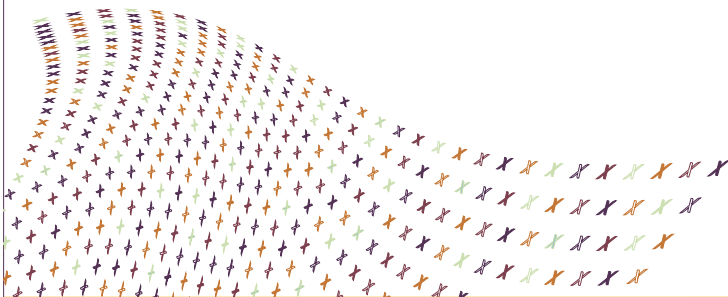
Ivakalekaleka ni tukutuku ni Social Cohesion (bula veimaliwai vinaka)

Na ivakalekaleka ni tukutuku ni Social Cohesion (bula veimaliwai vinaka) e dua na ripote ka vakamacalataka na ituvaki ni bula veimaliwai e Aotearoa Niusiladi ka tauri mai e na itukutuku e sa tu rawa tu. E yavutaki kina e dua na itekitekivu me vakarautaki kina na veimaliwai e na veisiga mai muri.

E tiko e bula veimaliwai ena noda itikotiko e Aotearoa Niusiladi, na social cohesion (tara cake ni bula vakaitikotiko e tautauvata kina na veika e ra vakamareqeta ka lailai kina na veivakaduiduitaki) mera semati ka vakila na tamata na nodra lewenakoro ka rawa ni vakaitavi, me ra kilai ka rokovi vakatautauvata ena yavu ni veivakabauti vei ira tale e so vata kei na vei tabana vakamatanitu.

Ena rawa na bula veimaliwai vinaka (social cohesion) ke taqomaki ka maroro ni vanua vakaitikotiko, na vanua ni cakacaka, qito kei navuli, ka tiko na yalo ni veiciqomi kei na veitokoni; ka me savasava na ituvatuva kei na veiqaravi ni bula raraba me rawa ni qaravi na veigagadre kei na leqa kecega.

E sega ni dua bauga na sala ni kena vakarautaki na social cohesion (bula veimaliwai vinaka) e Aotearoa Niusiladi, ka sa dodonu me vakayagataki e vuqa na ivurevure ni itukutuku me rawa ni da kila kina na irairai ni noda veimaliwai. Keitou vakayagataka na ivurevure ni tukutuku ena gauna oqo kei na tukutuku ni vakadidike e ra vakasokumuni mai e na maliwa ni 2016 ki na 2021.

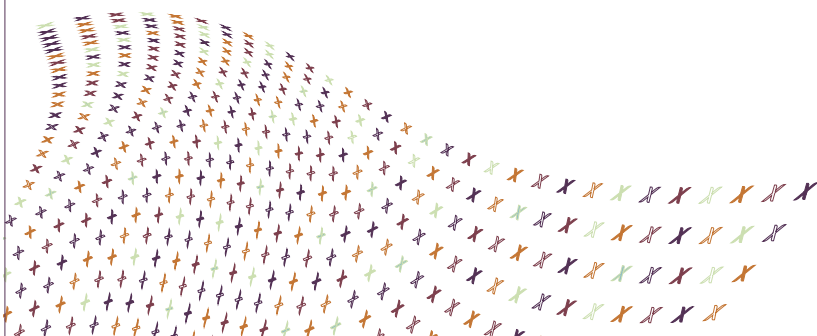

Vakararaba, e vinaka na itukutuku me baleta na social cohesion (bula veimaliwai vinaka) e tauri rawa, ia, e sega ni taucoko na itukutuku me vakaraitaka na ituvaki vereverea ni social cohesion (bula veimaliwai vinaka). Me kena ivakaraitaki, ni sega ni rawa ni vakaraitaka na ivakarau ni veimaliwai vakaisoqosoqo lalai ena noda itikotiko na vei itukutuku e ra vakasokumuni.

E vakaraitaka na itukutuku ni cecere sara na nodra vakaitavi, veivakabauti kei na tiko vinaka e vuqa na tamata e ra vakaitikotiko e Aotearoa Niusiladi. Ia, e vakaraitaka talega ni oqo e sega ni veika e ra sotakaya na tamata taucoko. Me kena ivakaraitaki, na itukutuku me baleti ira na Māori e vakaraitaka ni cecere na ivakatagedegede ni nodra sema vakavuvale, kei na itovo vakavanua, ia e toro sobu na ivakatagedegede ni veivakabauti ki na matanitu ka lailai talega na vakaitavi e na vuli, cakacaka kei na veidigidigi.

Me kena ikuri, na itukutuku oqo e vakaraitaka talega ni veivakaduiduitaki sa ikoya e dua na ilati levu ni bula veimaliwai vinaka (social cohesion) e Aotearoa Niusiladi. Eso na ilawalawa e ra sotakaya na ivakatagedegede cecere ni veivakaduiduitaki, me vakataki ira e ra dro mai na nodra vanua (refugees) kei ira na lako mai Esia, veiyanyanu mai na Pasifika, itubutubu lewe yadua kei ira e ra sega ni cakacaka. E vuqa na tamata e ra sotakaya e vuqa na mataqali veivakaduiduitaki ena duavata ga na gauna, ka vakalevutaka na leqa ni veika e ra sotakaya. Me kena ivakaraitaki, kei ira na ilawalawa Drodrolagi (LGBTQIA+) e levu cake na veivakaduiduitaki e ra sotakaya, ia e duidui na mataqali veivakaduiduitaki e ra sotakaya na tamata ena vei ilawalawa oqo ka yavutaki ena nodra dui mata tamata se vakaleqai na ituvaki ni yagodra.

Kena iotioti, e vakaraitaka tiko na itukutuku ni dodonu me levu cake na tamata dui kaikai era vakaitavi ena veiliutaki se mera tauri itutu cecere ena matanitu kei na veiqaravi ni matanitu. Oqo ena vakaraitaka vakavinaka cake na ituvaki ni bula vakamatatamata e Aotearoa Niusiladi.

- E tara talega na social cohesion (bula veimaliwai vinaka) e Aotearoa Niusiladi na COVID-19 ka basika kina eso na veika vinaka kei na so na malumalumu. Me kena ivakaraitaki, na nodra duavata na veitikotiko raraba me ra veitokoni vakataki ira, ia e lewe levu e ra sega ni rawa ni veiraici e matanavotu kei ira na nodra matavuvale kei na itokani, ka sa vakatubura na leqa ni bula vakayago kei na vakasama na mate veitauvi. E se yaco tikoga oqo na leqa tale e so e vu mai na COVID-19.

